

Vision for national udvikling og anvendelse af kunstig intelligens

Udviklingen inden for kunstig intelligens sker i et højt tempo og spørgsmålet om, hvordan Danmark skal forholde sig til teknologien og dens muligheder og udfordringer, er komplekst og kan ikke besvares entydigt.

Digitaliseringsrådet har en vision om, at Danmark som nation bliver blandt de førende i at udvikle og anvende de positive muligheder ved kunstig intelligens, og at vi samtidigt opbygger et stærkt forsvar mod de trusler, som kunstig intelligens kan udsætte vores samfund for.

Digitaliseringsrådet ser grundlæggende ingen modsætning mellem en ambitiøs tilgang til kunstig intelligens, der griber teknologiens muligheder og som samtidig værner om danske grundværdier, demokratiske rettigheder samt hensynet til datasikkerhed.

Kunstig intelligens rummer store potentialer for at frigøre ressourcer til borgernær velfærd og tilbyde borgerne en bedre service. Tilsvarende er der store potentialer for øget produktivitet og konkurrencekraft hos danske virksomheder ved brug af kunstig intelligens – herunder også blandt SMV'erne. Disse muligheder må hverken den private eller den offentlige sektor forpasse. Derfor opfordrer Digitaliseringsrådet regeringen til aktivt at tage stilling til den nationale udvikling og anvendelse af kunstig intelligens. Kommende EU-regulering vil bidrage til klarere rammer for brug af kunstig intelligens, og EU og USA er på vej med fælles etiske retningslinjer.

I Danmark skal vi dog ikke forholde os passive og afvente implementering af ny EU-lovgivning. Der er rig mulighed for, at vi allerede nu sætter retning for en progressiv, sikker og ansvarlig udvikling inden for både nuværende og kommende juridiske rammer. Den danske tilgang til anvendelse af kunstig intelligens skal styres af følgende elementer:

Fokus på potentialerne. Vi skal omfavne de muligheder og løsninger, teknologien kan give, hvis vi anvender teknologien med omtanke og der, hvor den har et værdiskabende potentiale for borgerne, medarbejderne, virksomhederne og samfundet som helhed.

Ansvarligt aftryk på udviklingen. Kunstig intelligens kommer til at udvikle sig markant. Derfor er det vigtigt, at vi i Danmark sætter vores aftryk og tager ejerskab over retningen for udviklingen. Vores danske værdier skal i udviklingen af kunstig intelligens være en rettesnor for, hvor i samfundet vi skal fremme og investere, og hvor vi som samfund skal begrænse det.

Udnytte vores styrkepositioner. Danmark er et af de mest digitaliserede samfund i verden og vores data er af høj kvalitet. Det giver os en styrkeposition i forhold til at udvikle, eksperimentere og innovere inden for kunstig intelligens og med det vise vejen for andre lande.

Handling nu. Vores nationale lovgivning giver muligheder for at udvikle og anvende kunstig intelligens på innovative måder. Det ændrer en kommende EU-forordning ikke på. De vilkår og muligheder skal vi udnytte, så vi kan blive blandt de førende på det europæiske marked, når det kommer til ansvarlig og innovativ brug af kunstig intelligens. Samtidigt skal vi have blik for, hvordan vi kan begrænse de potentielt skadelige konsekvenser, som kunstig intelligens også kan have.

Forudsætninger

En opfyldelse af visionen hviler på følgende syv forudsætninger:

Ambitiøse investeringer i forskning

Hvis vores danske værdier skal afspejles i udviklingen af kunstig intelligens, må vi også bidrage og tage del heri. Vi skal derfor være ambitiøse og langsigtede med vores investeringer i forskning og uddannelse inden for kunstig intelligens.

Adgang til data

At bringe os i front inden for udvikling og anvendelse af kunstig intelligens forudsætter, at vi inden for eksisterende lovgivning i højere grad gør data tilgængelig, når det bidrager til formål, der fremmer samfundets interesser. Data skal opfattes som en kollektiv ressource, der kommer os alle til gavn. Eksempelvis er der store potentialer inden for anvendelse af sundhedsdata, hvor Danmark er blandt de førende lande i verdenen. Det er en position vi skal udnytte til at bringe os i front inden for udviklingen af kunstig intelligens, og få gavn af de potentialer, som teknologierne kan bibringe vores velfærdssamfund – samtidig med, at vi anvender data på en måde, som overholder fortrolighedsregler og dermed bevarer tilliden til fx den offentlige sektors anvendelse af følsomme sundhedsdata.

Tillid og transparens i udviklingen

Vi skal hele tiden have for øje, at udviklingen i sidste ende kommer borgere, virksomheder og samfundet som helhed til gode. Den danske befolkning har i dag en høj grad af tillid til de offentlige digitale løsninger. Hvis tilliden skal fastholdes, er det nødvendigt med en høj grad af transparens og tilsyn med løsninger baseret på kunstig intelligens samt en generel udvikling og anvendelse af kunstig intelligens i tråd med danske værdier.

Ansvarlighed og sikkerhed

Der påhviler virksomheder, der udvikler løsninger baseret på kunstig intelligens, et stort etisk ansvar for at sikre, at løsningerne udvikles med legitime formål for øje, herunder at risici for utilsigtede konsekvenser minimeres, fx risiko for datalæk, algoritmebias og informations- og cybersikkerhed.

Vi skal understøtte en risikobaseret tilgang, som er i tråd med den kommende kunstig intelligensforordning, hvor der afhængigt af sektorområde er forskellige sikkerhedskrav og etiske forventninger til brug af kunstig intelligens. Digitaliseringsrådet byder ligeledes EUs og USAs igangværende tiltag om at udarbejde en code of conduct, der bidrager med fælles etiske retningslinjer til anvendelse af kunstig intelligens velkommen.

Adgang til teknologien

Udviklingen af kunstig intelligens kræver adgang til data og massiv computerkraft. Disse to ressourcer er i dag koncentreret hos et fåtal af store internationale virksomheder. Danmark skal være med til at sikre, at markedet holdes åbent og konkurrencen fri, så små og mellemstore virksomheder kan være med på lige vilkår og bidrage med innovative løsninger samt holde de etablerede spillere på tæerne. Vi skal gøre det attraktivt at være virksomhed eller start up, som udvikler kunstig intelligens og fremme etableringen af partnerskaber.

Uddannelse, information og oplysning

Udviklingen af kunstig intelligens sker i et højt tempo og mulighederne er vidtgående. Dette rejser dilemmaer og svære afklaringer. Vi skal anerkende kompleksiteten, arbejde for afklaringer og sikre inddragelse af kompetente medarbejdere i løsningerne. Vi skal informere, uddanne og oplyse, så der skabes viden og kompetencer inden for udvikling og anvendelse af kunstig intelligens, både i form af specialistviden, generel oplysning blandt danskere samt de medarbejdere, hvor kunstig intelligens fremover indgår i deres arbejdsopgaver.

Deling af erfaringer og opfølgning

Vi skal sikre mulighed for erfaringsudveksling. Løsningerne på de udfordringer vi står over for, er mange steder de samme. Vi skal blive bedre til med forøget hastighed at udbrede det, vi ved virker og få skaleret de gode løsninger bl.a. igennem partnerskaber, alliancer og forpligtende samarbejder både i den private og offentlige sektor. Samtidig skal vi løbende tage bestik af udviklingen, og være klar til politisk at træffe nødvendige valg for enten at accelerere eller bremse udviklingen, så tempoet bedst muligt matcher danske værdier.

Visionen er første skridt på vejen til en tydelig national retning for udvikling og anvendelse af kunstig intelligens og udarbejdet som inspiration for digitaliserings- og ligestillingsministerens videre arbejde med dagsordenen. Digitaliseringsrådet vil arbejde videre med dagsordenen og følge udviklingen tæt, ligesom vi står til rådighed med yderligere sparring og input til konkret handling.